

INQAAHE Conference 2011 „Quality Assurance: Foundation for the Future“, Madrid, 4-7 Apr

Aruanne

4-7.04 toimus Madridis Hispaania kvaliteediagentuuri ANECA korraldusel INQAAHE (rahvusvaheline kvaliteediagentuuride võrgustik) konverents „Quality Assurance: Foundation for the Future“. Muu hulgas tähistati INQAAHE 20.sünnipäeva.

Põhikonverents toimus 5-7.aprillil, päev enne seda oli huvilistel võimalik osaleda poole-päevastes töötubades. Mina valisin töötoa „**Effective site visits**“, mida viisid läbi Antony Stella, *AUQA Audit Director*, ja Barbara Beno, WASC esindaja.

Sealt jäid kõlama järgmised mõtted:

WASC korraldab 2 aastat enne kavandatavat külastust 4-5 kõrgkoolile ühise 1-päevase koolituse, igast institutsioonist saavad osaleda 10-15 esindajat. Peamine fookus on õppimise hindamisel (*assessment of learning*). Lisaks on WASCi kodulehel saadaval „*Manual for preparation of self-evaluation report*“.

1 aasta enne külastust pannakse kokku hindamiskomisjon; 3 kuud enne külastust koolitatakse komisjoni esimehi (olemas ka *Manual* ja *Template for Final Report*); 2 kuud enne külastust koolitatakse komisjoniliikmeid (*Manual*).

Külastused toimuvad oktoobris ja märtsis. 1 kuu pärast külastust valmib esialgne hindamisaruanne, 2 kuud hiljem võtab *Commission* vastu akrediteerimisotsuse (jaanuaris ja juunis).

WASC on liikumas intervjuerimiselt selle hindamisele, kuidas kõrgkool kogub ja analüüsib andmeid; seetõttu on komisjonis alati ka *institutional researcher*.

WASC ja AUQA ei aita kõrgkoole eneseanalüüside ettevalmistamisel – see pidavat tekitama konflikti nõ toetamise ja hindamise vahel (*conflicts with the evaluatory character*). Hindamiskomisjoni õpetatakse hindama, mitte soovitusi jagama („*you are not there to give advice, you are there to evaluate*“). Samas antakse siiski ka parimatele institutsioonidele soovitusi, kuidas pürgida ekstsellentsuse poole.

WASC on välja töötanud hindamiskriteeriumid kolme valdkonna kohta: *planning of improvement, curriculum development, assessment of learning*.

WASC-i *Board* saab muuta komisjoni ettepanekut, kuna peab lähtuma otsuste ühetaolisusest ja võrreldavusest (komisjon näeb ainult ühte kõrgkooli, *board* näeb tervikut).

Olulise teemana käsitleti seda, kuidas tagada külastuse ja intervjuude erapooletus. Mõned näited:

- New Englandis avalikustatakse kõrgkooli külastusaeg 6 nädalat varem ja kutsutakse kõiki huvipooli/kodanikke kõrgkooli kohta tõenduspõhist arvamust avaldama. *Boardile* läheb nii kõrgkooli eneseanalüüsi aruanne, hindamisaruanne kui ka „avalik arvamus“.
- AUQA jätab külastuste kavasse alati aja nõ vabaks aruteluks, mil kõik soovijad võivad komisjoniga tulla vestlema.
- Kohtumistel üliõpilastega kasutatakse nõ juhuliku valimi meetodit (*sampling*): nimetatakse nt nende üliõpilaste, kellega soovitakse kohtuda, registreerimisnumbrid.

Et tagada hindamiskomisjoni liikmete maksimaalne erapooletus, peavad liikmed alla kirjutama lepingule, millega lubavad aasta jooksul pärast hindamist vastavast kõrgkoolist mitte vastu võtta autasusid/tunnustusi ega sinna tööle asuda.

Järgmistel päevadel toimusid paneeldiskussioonid ja rohkearvuliselt paralleelsessioone, millest mitmed olid pühendatud ülikoolide edetabelite ehk pingereastamise (*ranking*) mõjule kvaliteedihindamise kontekstis. Kvaliteediagentuuride esindajad pidasid pingereastamist traditsioonilisele kvaliteedihindamisele (ja ka agentuuridele) ohtlikuks, samas üliõpilaste esindaja (Allan Päll) arvas, et pingeridast saadav info on märgatavalt arusaadavam kui kvaliteedihindamise raportid, mis on suunatud oma keelekasutuselt pigem poliitikutele kui üliõpilastele (turule). Taiwani kvaliteediagentuur on suutnud „ränkimise“ ja akrediteerimise ühendada ning mh loonud andmebaasi, mis võimaldab huvilistel enda jaoks oluliste tunnuste (nt lõpetajate töölesaamine või palganumbrid, aga ka kaugus kodukohast jne) põhjal sobivamaid kõrgkoole leida.

Mitmed sõnavõtjad üritasid „kvaliteeti“ defineerida:

- Ton Vroeijenstijn: „*Quality is achieving our goals and aims in an efficient way, assuring that the goals and aims reflect the requirements of all our stakeholders in an adequate way.*“
- Josep Antón Ferré (Kataloonia kvaliteediagentuurist – suurepärase esineja ja visualiseerija!):

Viimane „valem“ tekitas saalis diskussiooni, kas siis vaeste ja suhteliselt nõrga sisseastujaskonnaga kõrgkoolide kvaliteet on kõrgem kui tuntud ülikoolidel (Harvard jt), kes võtavad sisse nõ parimaid ja omavad keskmisest märgatavalt külluslikumalt vahendeid.

Ferré avaldas arvamust, et **kvaliteediagentuuride missioon** peaks olema aidata kõrgkoolidel täita oma missiooni parima kvaliteediga. Sh peaks kõrgkooli missioon olema sõnastatud kõrgkooli-väliste huvigruppide poolt, kelle ülesandeks on anda kõrgkoolile vahendeid (raha) ning kellel on seetõttu õigus nõuda ka tulemusi (so *accountability*). Huvigruppide ootused võivad olla erinevad, kuid kõik on väidetavalt üksmeelel selles osas, et kõrgkoolist peaks saama nii palju kui võimalik nii vähese eest kui võimalik.

Eraldi teemana käsitleti kvaliteediagentuuride sõltumatust ja tegevuste läbipaistvust. Avaldati arvamust, et täielikku sõltumatust ei ole olemas – eriti rahastamise mõttes, ning sõltumatuse (*independence*) asemel on üha aktuaalsem vastastikune sõltuvus (*interdependence*). Samuti soovitati sõltumatuse nõudmisel piirduda ainult kõrgkoolide hindamise otsustusprotsessiga. Üle ei maksvat

pingutada ka protseduuride läbipaistvuse tagamisega: kui väga täpselt iga detaili selgitada, siis teeb see asja pigem segasemaks kui selgemaks (näide: kirurg ei räägi ka patsiendile ega tema sugulastele peensusteni, mida teeb või millist instrumenti kasutab) – oluline rääkida eesmärgist ja põhimõtetest.

Väga hea ettekande pidas José Rafael Toro, kes rääkis üliõpilaste õppimisest ning „küllastumisest“ (*saturation*): vastavalt tema ülikoolis läbiviidud uurimusele ei paranda üliõpilaste õppimist **rohkem** õpetamine, vaid **teistmoodi** õpetamine.

Lõpetuseks üksikud „sähvatused“:

- Maria José Lemaitre esitas esialgsed uuringutulemused kvaliteedihindamise mõjust Ladina-Ameerika ja Euroopa tunnustatud ülikoolide võrgustiku institutsioonidele (CINDA).
- George Peterson ABET-ist tutvustas longituuduuringu tulemusi, mis näitasid akrediteerimismudelis tehtud muudatuste mõju inseneriõppe kvaliteedile (**vaja saata e-mail, et saada täisdokument**).
- Kvaliteedihindamise mudeli(te) valik on seotud konkreetse riigi kontekstiga – ei ole üht ja universaalset.

Ettekannetega on võimalik (loodetavasti varsti) tutvuda <http://www.inqaahe.org/madrid-2011> .

Lisaväärtuseks oli EKKA korraldatud õhtusöök Austraalia kvaliteediagentuuri (AUQA) juhi David Woodhouse'iga (kes oli kuni käesoleva ajani ka INQAAHE president) ja auditi direktori Antony Stellaga, kellega rääkisime muu hulgas Eestis käivituvast institutsionaalsest akrediteerimisest ja saime põhimõttelise nõusoleku David Woodhouse'i osalemise kohta esimes(t)el akrediteerimis(t)el hindamiseksperdina.

Maiki Udam

13.04.2011